

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ
ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ»**

(15-16 лютого 2019 року)

Ужгород
2019

Ісаяєв О.М. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ МОБИЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА	53
Кірюшина К.К. ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ	55
Ковпак Т.В., Потьомкіна В.С. ПІДХІД ДО ПЛАНУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	58
Литвинова Н.В., Гриценко Л.Г., Петрикєй О.О. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ПРОЦЕСІ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ	61
Майорський В.В. ФОРМУВАННЯ ПРАВОВИХ ПОНЯТЬ ЯК ОДНА З МЕТОДИЧНИХ УМОВ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УЧНІВ ПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ	65
Маслова С.Я., Руца А.В. ПРОЕКТНА МЕТОДИКА У КОНТЕКСТІ ОСОБИСТІСНОГО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ КУРСІВ	68
Петрівська О.О. НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ: КОМУНІКАТИВНО-КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД	70
Пікулишська Л.В., Комарь В.І. НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ СТУДЕНТІВ – НЕ ФІЛОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК НЕРІДНОЇ	73
Попова О.В. КОМУНІКАТИВНІ ЗАВДАННЯ В НАВЧАЛЬНІЙ ДИСКУСІЇ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	76
Сухенко О.А. ТИПИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ПРИНЦИПИ ЙОГО ДОБОРУ НА ЕТАПАХ КОНТРОЛЮ СФОРМОВАНОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ ПИСЕМНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	81
Трубачева С.Е., Прохоренко О.О., Лялькова Ю.М. ІНТЕГРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПРОЕКТУВАННІ ЗМІСТОВОГО СКЛАДНИКА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ГІМНАЗІЇ	85
Фурдуй С.Б. МОДЕЛЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ	87
Чуберей О.С. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	90
КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА	
Двійкожа В.М. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ (ПОЧАТКОВА ШКОЛА): З ДОСВІДУ РОБОТИ	94
Калачинер О.С. РАНКОВІ ЗУСТРІЧІ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В НУШ	97

Технологія керування самонавчанням реалізується через установки на згуртування групи, вироблення єдиних цілей педагогічної спільноти закладу вищої освіти, індивідуальну допомогу, відкритість, прозорість, спільну діяльність, обмін думками. Зміст визначається програмою навчання і коригується запитом слухачів [1, с. 297]. Перевагою технології є можливість, на думку автора, знизити при її використанні залежність результату навчання від рівня професійної кваліфікації конкретного слухача в «суб'єкт – суб'єктивній» взаємодії учасників освітнього процесу.

Використання технології Форсайта для розвитку мобільності дозволяє студентам набути навички прогнозувати власне майбутнє [3]. Створення Форсайт-проекту «Я – майбутній викладач» допоможе студентам в успішній адаптації до умов професійної діяльності. Участь в проекті дозволяє розкрити творчі здібності, проявити власну індивідуальність, відчуття себе у ролі педагога.

Формування професійно-педагогічної мобільності передбачає використання тренінгових технологій, які реалізують активну модель навчання. Це стимулює самостійність студентів, дозволяє їм продемонструвати нестатистичність мислення та творчість, підвищити адаптивність та рефлексивність.

Технологія проєктивної діяльності – це система навчання, яка передбачає гнучку організацію освітнього процесу та забезпечує, на думку Ю. Біктуганова, професійно-особистісне зростання вчителя, підвищуючи його професійну мобільність [2, с. 5]. Технологія сприяє розвитку самостійності, творчості та інтелектуальних здібностей.

Важливою технологією із формування професійно-педагогічної мобільності є технологія використання педагогічно-маніпулятивних впливів в освітньому процесі.

Маніпулятивний вплив в педагогічному процесі вимагає адекватності та самооцінки, узгодження з певними загальноприйнятими нормами. Критерієм моральності педагогічних маніпуляцій варто вважати етичні принципи і моральні норми, а також мотиви і цілі, якими керується суб'єкт впливу для постійного покращення освітнього процесу [4, с. 154].

Важливою характеристикою цього впливу є спрямованість його дії на несвідому компоненту поведінки учасників освітнього процесу, що зумовлює його ефективність при формуванні професійно-педагогічної мобільності.

Отже формування професійно-педагогічної мобільності передбачає застосування зазначених вище інтерактивних технологій при викладанні дисциплін навчального плану. В той же час опанування цими технологіями і застосування їх в практичній діяльності майбутніми викладачами є одним із індикаторів сформованості їх професійно-педагогічної мобільності.

Список використаних джерел:

1. Амброва Л. А. Реалізація технологій управління самонавчанням преподавателей вуза в дидактической системе последипломного образования // Известия Самарского научного центра Российской академии наук, т. 12, № 3 (2), 2010. С. 296–298.

2. Биктуганов Ю. И. Развитие профессиональной мобильности учителя средствами проектной деятельности в системе дополнительного образования: автореф. дис. ... к. пед. н.: 13.00.08. Москва, 2013. 22 с.

3. Вороновська Л. П. Формування професійної мобільності майбутніх фахівців комунального господарства: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Дніпропетровськ, 2016. 20 с.

4. Каниська О. П. Розвиток педагогічної майстерності викладача економічних дисциплін у вищому навчальному закладі: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Львів, 2018. 345 с.

5. Пруса, Р. М. Теоретико-методологічні засади формування професійної мобільності майбутнього фахівця початкової освіти: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Одеса, 2010. 42 с.

Кірюшина К.К.

викладач,

Київський університет імені Бориса Грінченка,
Університетський коледж

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ

Загальновідомо, що на сучасному етапі знання англійської мови є обов'язковим складником загального професійного рівня фахівця на ринку праці. Опанування англійської мови розширює в подальшому можливості в пошуках роботи, співпраці з колегами, спілкуванні з представниками інших країн тощо.

Навчання англійської мови, безумовно, залежить не лише від бажання вивчати її, а й від позитивної мотивації. Водночас успішна мотивація до навчання англійської мови викладачем значною мірою залежить від кількох аспектів, з-поміж яких виокремлюємо такі: 1) початковий рівень знань іноземної (англійської) мови; 2) вікові психологічні особливості студентів; 3) освітні запити та інтереси (дозвілля, мистецькі, спортивні тощо).

Загалом успішній навчальній мотивації сприятимуть внутрішні та зовнішні чинники. Зовнішня мотивація може виявлятися як в позитивних проявах (заохоченнях, високих балах, словесних похвалах тощо), так і негативних, що гальмують пізнавальний інтерес студента.

Більшість студентів, починаючи вивчати іноземну мову, вже мають здебільшого чітку внутрішню мотивацію, вони розуміють, чи буде мова пов'язана з бізнесом, з навчанням, з іншими аспектами життя. Саме тут мова необхідна їм для досягнення своєї мети. Але іноді під впливом зовнішньої мотивації (занадто похвал) відбувається зменшення внутрішньої мотивації, зниження продуктивності, зацікавленості в навчанні. Водночас, коли студент має зовнішню мотивацію, не зацікавлений в процесі навчання, заохочення і похвала може привести до внутрішньої мотивації.

Отже, завдання викладача – дібрати джерела внутрішньої мотивації і знайти способи їх поєднання із зовнішніми мотиваційними факторами. Оскільки студенти мають різні цілі для вивчення мови, важливо, щоб викладачі визначали цілі та потреби навчання, а також розробляли належні мотиваційні стратегії. Студенти мають усвідомлювати, чому їм потрібно докладати зусиль, наскільки їм це важливо, і наскільки вмотивовано вони відчують себе у своїх пошуках.

Таким чином, доцільно спиратися виключно на внутрішню мотивацію, тобто таку, де бажання до навчання породжується саме тим, хто навчається, і діяльність починає виконуватися заради її змісту та мети. Студенти будуть найкраще виконувати свої функції, коли викладач буде зосереджений на мотивуванні їх внутрішньо, а не зовні. Нині виникають труднощі, коли викладач зосереджує увагу студентів увесь час на підтримці мотивації до вивчення мови на високому рівні.

Викладання мовного курсу має відбуватися з урахуванням інтересів кожного учня та різних очікуваних результатів. Подасмо стратегії, які є ефективними способами підвищення позитивної мотивації.

Створити дружню атмосферу. Потрібно розвинути дружній клімат, в якому всі студенти відчувають себе визнаними. Більшість студентів відчувають себе комфортно, беручи участь у заняттях, після того, як вони добре знають свого викладача та однокурсників. Створення безпечної та комфортної атмосфери, де кожен відчуває себе частиною цілого, є одним з найважливіших чинників стимулювання мотивації. Це може зайняти деякий час, коли студенти пристосуються до нових умов.

Принагідно на початку навчального року продемонструвати студентам проектні роботи, виконані старшокурсниками. Це спонукатиме учасників навчально-виховного процесу до партнерської співпраці з викладачем на результат, який стане цікавим і пізнавальним для всіх. Водночас педагогічна взаємодія допоможе зрозуміти студентам відчути себе визнаними колегами під час роботи в парах та групах. Відчуття того, що ви станете частиною цілого є одним з найсильніших мотиваційних факторів на початку навчального року. Для цього можливо використати гру «Псевдонім». Студенти вигадують та записують псевдонім (або використовують псевдонім, який вони вже мають). Кожен студент повинен пояснити свій псевдонім. Також ця цікава діяльність дає студентам можливість створити дружню та гучну аудиторію.

Створити ситуацію успіху. Почуття досконалості є великим фактором мотивації студентів. Обов'язково давайте позитивні відгуки та рекомендації роботі учнів. Це може підвищити позитивну самооцінку. Студент, який відчуває почуття задоволення від виконаного завдання, зможе краще керувати своїми власними прагненнями в майбутньому. Проте дуже важливо, щоб вчителі вказували не тільки на хороші аспекти роботи а також чітко пояснювали помилки. Студенти цінують пропозиції та зауваження педагога, коли вони відчувають, що їхня робота позитивно оцінена, і це заохочує їх почати оцінювати самих себе для подальших завдань.

Заохотити студентів до встановлення власних короткострокових цілей. Учні, які вивчають мову, можуть досягти успіху, встановлюючи свої власні цілі

та направляючи свої дослідження до власних очікувань. Студенти можуть допомогти собі досягти навчальних цілей, визначаючи власні мовні потреби. Наявність цілей та очікувань призводить до підвищення мотивації, що, у свою чергу, сприяє більш високому рівню мовної компетентності. Викладач коледжу має заохочувати студентів до конкретних короткострокових цілей, таких як спілкування англійською мовою або читання книг.

Забезпечити пару та групову діяльність для розвитку довіри студентів. Студенти навчаються, пишуть, проєктують, створюють і вирішують проблемні питання. Пасивність зменшує їх мотивацію та зацікавленість. Ентузіазм та готовність до роботи над завданням впливають на якість роботи в класі, як можливість вдосконалення комунікативних навичок. Діяльність в малих групах і робота в парах, підвищують впевненість, і є чудовим джерелом мотивації. Групова робота дає можливість студентам різного рівня висловити свої ідеї на тему у групах з трьох або чотирьох людей. Адже для багатьох це є проблема працювати на загал. Групова діяльність дозволяє не тільки висловлювати свої ідеї, але й співпрацювати один з одним, що підвищує класову згуртованість. Наприклад, вправи для вивчення лексики, в яких студенти працюють в групах по 4 особи. Нові слова подіються на картках, студент повинен обрати одну картку не показуючи цього слова членам групи. Потім кожен учень пояснює своє слово, даючи три підказки групі, не називаючи слова. Використовуючи підказки, інші студенти повинні малювати картини, які відображають зміст цього слова. Ця діяльність надає студентам можливість використовувати інші навички для розвитку мови. Це також дає спокійнішим студентам можливість виразити себе в своїх групах.

Подати вивчення мови з інтересами студентів поза аудиторією.

У сучасних умовах високотехнологічного навчання було б несправедливо обмежувати студентів традиційними методами. Потрібно заохочувати до поєднання досвіду в аудиторії з інтересами та діяльністю, що розвивається в суспільстві, розвиток мовних навичок в цьому випадку стає більш актуальним. Наприклад, навчання мови може бути пов'язане з комп'ютерними іграми або комп'ютерними програмами, якими студенти цікавляться. Прослуховування пісень, перегляд фільмів або відео англійською мовою та читання веб-сайтів розширює їх світогляд та креативність.

Отже, ці стратегії можуть значно підвищити рівень мотивації студентів у процесі вивчення мови, що забезпечить у подальшому достатню мотивацію, навіть учні з високим рівнем володіння іноземною мовою та чудовими здібностями не можуть досягти своїх довгострокових цілей. Зауважимо також, що педагог-словесник має стати партнером цього процесу, створити таку атмосферу при якій вивчення іноземної мови стане індивідуальною потребою студента.

Список використаних джерел:

1. Зайцева І. В. Мотивація учіння студентів / За ред. Лузана П. Г. – Ірпін, 2000. – 191 с.
2. Завок С. С. Психологія мотивації: навч. посіб. / С. С. Завок. – К.: Либідь, 2002. – 304 с.

3. Наволокова Н. П., Андреева В. М. Практична педагогіка для вчителів. Х.: Вид. Група «Основа», 2008. – 118 с.
 4. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. – Київ: Ленвіт, 2004. – 320 с.

Ковпак Т.В.
вчитель;

Потьомкіна В.С.
вчитель,

середня спеціалізована школа № 200, м. Київ

ПІДХІД ДО ПЛАНУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Як відомо, завданням сучасної школи є реалізація компетентнісного підходу в навчанні, результатом якого має бути сформованість загальних компетентностей учнів [1].

Одним з підходів до реалізації компетентнісної освіти є проектна діяльність, яка передбачає використання в навчальному процесі методу проектів. Зрозуміло, що проектна діяльність буде ефективною лише в разі, коли виконувані проекти будуть сприяти розвитку компетенцій, а не будуть простим повторенням вже добре засвоєних знань, умінь та навичок.

Тому розвиток підходів, спрямованих на підвищення ефективності використання методу проектів у навчальному процесі, є, на наш погляд, актуальним завданням.

Загалом компетентнісний підхід можна розглядати як спрямованість освітнього процесу на здобуття, розвиток та вдосконалення компетентності (компетенцій). При цьому Радою Європи визначено п'ять ключових компетенцій, потрібних для успішного працевлаштування та здобуття вищої освіти (політичні та соціальні компетенції, компетенції, необхідні для життя в мультикультурній спільноті; комунікативні компетенції; компетенції, пов'язані з розширенням глобального інформаційного простору; здатність до безперервного навчання протягом життя).

У подальшому ці компетенції можуть уточнюватися. Наприклад, у [1] для учнів виділяють ключові, загальнопредметні і предметні компетенції. У [2] запропоновано перелік ключових компетентностей у навчанні: навчальна (уміння вчитися), громадянська, загальнокультурна, інформаційна, здоров'я-зберігаюча, які деталізуються в комплекс знань, умінь, навичок, цінностей, ставлень, здатностей за навчальними галузями й життєвими сферами людини.

Зрозуміло, що формування компетентностей потребує використання відповідного інструментарію. Зокрема в [3] як одна з його можливих складових пропонується використовувати компетентнісно зорієнтовані завдання.

Іншим підходом може розглядатись проектна діяльність, тобто використання в навчальному процесі методу проектів. Відповідно до [4], виконуючи проект, учні формують та розвивають наступні компетентності: саморозвитку й самоосвіти; інформаційну; продуктивної діяльності; полікультурну; комунікативну; соціальну.

Необхідно зазначити, що нині метод проектів досить широко використовується в ході навчального процесу, наприклад, на уроках історії [5], хімії [6], іноземної мови [7], під час викладання трудового навчання [8] тощо. Такі публікації здебільшого містять опис проектів, які використовувалися, етапів їх виконання тощо. Однак питання планування проектної діяльності, зокрема визначення з множини можливих проектів тих, які є найбільш доцільним для реалізації з метою забезпечення формування (розвитку) в учнів необхідних компетенцій, у них практично не розглядається.

На основі викладеного було поставлено таке завдання досліджень: розглянути підхід до планування проектної діяльності в навчальному процесі з метою забезпечення формування (розвитку) в учнів необхідних компетенцій.

У підході, який розглядається, під плануванням проектної діяльності розуміють визначення проекту, який доцільно рекомендувати учням для виконання з урахуванням наявного рівня їх компетентностей.

Цей підхід передбачає виконання декількох етапів, на першому з яких складають перелік проектів, які можуть бути виконані за темою, яка вивчається, а також перелік компетенцій, які підлягають формуванню (розвитку).

На другому етапі для кожного проекту визначають рівень його впливу на формування необхідних компетенцій. З цією метою кожний рядок таблиці типу, наведеного в табл. 1, заповнюють експертними оцінками рівня впливу відповідного етапу виконання проекту на формування необхідних компетенцій, наприклад, за дванадцятибальною шкалою.

Таблиця 1

Оцінювання рівня впливу проекту на формування
необхідних компетенцій

Етап проекту	Характеристика діяльності	Компетенції				Сума балів
		ключові	загальнопредметні	предметні		
Назва першого етапу	Зміст діяльності на цьому етапі					
...
Назва останнього етапу	Зміст діяльності на цьому етапі					
Сума балів						